

WYJAŚNIENIA

w sprawie projektu ustawy Ukrainy „O rdzennych ludach Ukrainy”

1. Cel

Celem Projektu Ustawy Ukrainy „O rdzennej ludności Ukrainy” (dalej – Projekt Ustawy) jest określenie statusu prawnego rdzennych ludów Ukrainy oraz stworzenie prawnych gwarancji pełnego posiadania wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności rdzennych ludów Ukrainy ustanowionych przez prawo międzynarodowe, a także przewidzianych w Konstytucji i ustawach Ukrainy.

2. Uzasadnienie potrzeby przyjęcia aktu prawnego

Projekt został przygotowany zgodnie z paragrafem 26 podrozdziału 3.3. Pokój i dialog Rozdziału 3. Reintegracja czasowo okupowanych terytoriów Projektu Ustawy Rady Najwyższej Ukrainy na rok 2021 zatwierdzonego uchwałą Rady Najwyższej Ukrainy z dnia 2 lutego 2021 r. nr 1165-IX.

Konstytucja Ukrainy gwarantuje promocję etnicznej, kulturowej, językowej i religijnej tożsamości wszystkich rdzennych ludów i mniejszości narodowych Ukrainy (art. 11).

Karta Narodów Zjednoczonych, Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych 1514 (XV) „Deklaracja o przyznaniu niepodległości krajom i narodom kolonialnym” z dnia 14 grudnia 1960 r., Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych oraz Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych z dnia 16 grudnia 1966 r. Deklaracja Zasad Prawa Międzynarodowego Dotyczących Przyjaznych Stosunków i Współpracy między Państwami na podstawie Karty Narodów Zjednoczonych z dnia 24 października 1970 r. oraz innych norm prawa międzynarodowego potwierdza fundamentalne znaczenie prawa do samostanowienia wszystkie narody, dzięki którym mogą swobodnie określać swój status polityczny i swobodnie realizować swój rozwój gospodarczy, społeczny i kulturalny.

Chociaż termin „tubylcy” jest używany zarówno w normach prawa międzynarodowego, jak i w przepisach Konstytucji Ukrainy, jego znaczenie nie jest ujawniane w aktach ustawodawczych Ukrainy. Ponadto na Ukrainie nie ma specjalnej ustawy, która określałaby status prawny rdzennej ludności Ukrainy i ustanawiała jasne gwarancje wykonywania przez nią prawa do samostanowienia.

W związku z czasową okupacją Autonomicznej Republiki Krym i miasta Sewastopol przez Federację Rosyjską oraz ciągłym łamaniem przez Federację Rosyjską podstawowych praw i wolności obywateli Ukrainy, w tym ludów tubylczych zamieszkujących Autonomiczną Republikę Krym i miasto Sewastopol, Ukraina jest uznana za rdzennych, które zostały ustanowione na terytorium Autonomicznej Republiki Krymu i miasta Sewastopol.

Przyczyni się to między innymi do międzynarodowego prawnego uznania statusu rdzennej ludności Ukrainy.

Zważywszy, że rdzenni mieszkańcy Ukrainy mieszkają na Ukrainie od dawna, a ich status prawny nie został ustalony, konieczne jest uchwalenie specjalnej ustawy.

Potrzeba takiej ustawy wynika z postanowień art. 92 część pierwsza ust. 3 Konstytucji Ukrainy, zgodnie z którym prawa ludów tubylczych i mniejszości narodowych określają wyłącznie ustawy Ukrainy. W związku z tym specjalna ustawa o prawach ludów tubylczych Ukrainy powinna zdefiniować pojęcie ludów tubylczych Ukrainy i ustalić zasady jej statusu prawnego.

3. Główne postanowienia projektu ustawy”

Projekt ustawy definiuje pojęcie „rdzennych mieszkańców Ukrainy”, zgodnie z którymi jest to autochtoniczna wspólnota etniczna utworzona na terytorium Ukrainy, będąca nosicielem oryginalnego języka i kultury, posiadająca organy tradycyjne, społeczne, kulturalne lub przedstawicielskie, samoświadoma ludność tubylcza Ukrainy, jest mniejszością etniczną w swojej populacji i nie ma własnego państwa poza Ukrainą. Zgodnie z tą definicją projekt ustawy proponuje ustalenie, że rdzennymi ludami Ukrainy są Tatarzy Krymscy, Karaimi, Tatarzy Krymscy.

Zgodnie z postanowieniami projektu ustawy , rdzenni mieszkańcy Ukrainy i ich przedstawiciele mają prawo do zbiorowego i indywidualnego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności określonych w Karcie Narodów Zjednoczonych, Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka i Organizacji Narodów Zjednoczonych Narodów Deklaracja Praw Człowieka Narodów, ludów tubylczych oraz w traktatach międzynarodowych, których wiążący charakter zatwierdziła Rada Najwyższa Ukrainy, a także przewidzianych w Konstytucji i ustawach Ukrainy.

Projekt ustawy określa również gwarancje dla rdzennych ludów Ukrainy przed ochroną prawną przed wszelkimi działaniami mającymi na celu: pozbawienie oznak przynależności etnicznej i integralności jako ludów tubylczych, pozbawienie wartości kulturowych; eksmisja lub przymusowe przesiedlenie z kompaktowego miejsca zamieszkania w jakiegokolwiek formie; przymusowa asymilacja lub przymusowa integracja w jakiegokolwiek formie; Promować lub podżegać do nienawiści rasowej, etnicznej lub religijnej przeciwko nim.

Wśród podstawowych praw rdzennych ludów Ukrainy projekt ustawy gwarantuje kulturowe, edukacyjne, językowe i informacyjne prawa rdzennych ludów Ukrainy, prawa rdzennych ludów Ukrainy do zrównoważonego rozwoju.

Projekt ustawy przewiduje również określenie statusu prawnego organów przedstawicielskich rdzennej ludności Ukrainy, ich przydział zasobów, a także kwestię międzynarodowej reprezentacji rdzennej ludności Ukrainy.

4. Aspekty prawne

Podstawą prawną tworzenia ustawy i obowiązujących rozporządzeń w odpowiedniej dziedzinie public relations są: Konstytucja Ukrainy, Deklaracja Suwerenności Państwowej Ukrainy, Deklaracja Niepodległości Ukrainy, Deklaracja Praw Narodowości Ukrainy , Karta Narodów Zjednoczonych, Deklaracja Wiedeńska, Deklaracja Narodów Zjednoczonych o Prawach Ludności Rdzennej, Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych oraz

Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych z dnia 16 grudnia 1966 r., inne zatwierdzone międzynarodowe akty Rady Najwyższej Ukrainy oraz Uchwała Rady Najwyższej Ukrainy z dnia 20 marca 2014 r. nr 1140-VII „ W sprawie oświadczenia Rady Najwyższej Ukrainy w sprawie zapewnienia praw Tatarów krymskich w państwie ukraińskim ”.

5. Uzasadnienie finansowe i ekonomiczne

Wdrożenie postanowień projektu ustawy będzie wymagało dodatkowych nakładów, jednak szczegółowe wyliczenia można przedstawić dopiero po dodatkowych konsultacjach z organami przedstawicielskimi rdzennej ludności Ukrainy w przygotowaniu projektu ustawy Ukrainy o budżecie państwa Ukrainy na przyszły rok .

6. Ocena zgodności

Projekt ustawy nie zawiera postanowień dotyczących zobowiązań Ukrainy w zakresie integracji europejskiej, wpływa na równość praw i szans kobiet i mężczyzn, zawiera ryzyko korupcji i przestępstw związanych z korupcją oraz stwarza podstawy do dyskryminacji.

Projekt ustawy dotyczy praw i wolności gwarantowanych przez Konwencję o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

7. Przewidywanie wyników

Przyjęcie projektu ustawy pozwoli rdzennej ludności Ukrainy na pełne korzystanie ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności określonych w prawie międzynarodowym oraz Konstytucji i ustawach Ukrainy. Ponadto wdrożenie projektu ustawy przyczyni się do zapewnienia prawa rdzennych ludów Ukrainy do samostanowienia, samostanowienia ich statusu politycznego oraz swobodnego korzystania z rozwoju gospodarczego, społecznego i kulturalnego w sposób, który nie jest sprzeczny z Konstytucją i ustawy Ukrainy.

szef personelu
Urząd Prezydenta Ukrainy **O. Dnipro**